

בג"צ מס' 225/65

יצחק דויד, עורך-דין נגד המועצה הארצית של לשכת עורכי-הדין

בבית-המשפט העליון בשבתו כבית-משפט גבוה לצדק
[14.9.65, 15.11.65, 25.1.66]

לפני מ"מ הנשיא (זילברג), והשופטים לנדוי, הלוי

חוק לשכת עורכי-הדין, תשכ"א-1961 [סה"ח 347, ע' 178],
סעיף 12.

העותר, עורך-דין, תושב אילת, ביקש בכתב מהמשיבה להקים ועד מתווי ללשכת עורכי-
הדין בבאר-שבע. בקשתו נתמכה עלידי שלושים מחברי לשכת עורכי-הדין הגרים בתחום איזור
שימוט בית-המשפט המחוזי, באר-שבע, את בקשתו ביסס המערער על הסעיף 12 לחוק לשכת
עורכי-הדין, תשכ"א-1961. המשיבה לא נעתרה לבקשה. מכאן העתירה לבג"צ. הוצא צו-על-
תנאי. השאלה שעמדה בפני בית-המשפט היתה אם הוועד חייב להיות מופעל אם נתקיים תנאי
אחד שבסעיף 12 הנ"ל, או רק אם נתקיימו שני התנאים גם יחד.

בית-המשפט העליון, בעשותו את הצו-על-תנאי החלטי, פסק —

א. נכון הדבר כי בלשון העברית משמש ר' החיבור פעמים בתור "וגם" ופעמים
בתור "או" הכל לפי הענין. אבל במקרה שלפנינו מוכח מתוכו כי משמעותה של
המלה "ושל" היא אלטרנטיבית. שאילו התכוון המחוקק לומר שיש צורך בקיום שני
התנאים, הרי במקום "ושל אלה" ששלושים מחברי הלשכה וכו' — היה כותב בתכלית
הפשטות "ושלושים מחברי הלשכה וכו'".
ב. בית-המשפט סבור, כי הגוף החייב להפעיל את הוועד המתווי במקום שיש תוכה
לכך, הוא המועצה הארצית שאליה הוטנה הצו-על-תנאי.

הערות:

על משמעות זו החיבור, עיין גם: המ' 349/65 — חברת השגחה בע"מ וד"ר א' כאץ נגד מנהל
מס רכוש וקרן פיצויים; פד"י, כרך יט (4), תשכ"ה/תשכ"ו-1965, ע' 356; ע"א 218/65 — א' פרידמן
נגד מאיר רובין; פד"י, כרך יט (4), תשכ"ה/תשכ"ו-1965, ע' 570.

התנגדות לצו-על-תנאי מיום כ' בחשון תשכ"ו (15.11.65), המכוון למשיבה והדורש
ממנה לבוא וליתן טעם, מדוע לא יוקם ועד מחוזי בבאר-שבע על יסוד החלטתם של
שלושים עורכי-הדין שחתמו על הפניה. הצו-על-תנאי נעשה החלטי.

העותר טען לעצמו: ח' קהן — בשם המשיבה

מ"מ הנשיא (זילברג)

צו

מ"מ הנשיא (זילברג): לפנינו התנגדות לצו-על-תנאי שהופנה למועצה הארצית של לשכת עורכי-הדין, וענינו: הקמת ועד מחוזי בתחום שיפוטו של בית-המשפט המחוזי באר-שבע, מכוח סעיף 12 של חוק לשכת עורכי-הדין, תשכ"א-1961, האומר:

„ועדים מחוזיים יפעלו בתחום שיפוטם של בתי-המשפט המחוזיים של ירושלים, תל-אביב-יפו וחיפה, ואם יוקמו בתי-משפט מחוזיים נוספים — של אלה מביניהם שנקבעו לכך על-ידי המועצה הארצית ושל אלה ששלושים מחברי הלשכה שמקום עבודתם הראשי הוא בתחום שיפוטם, החליטו על כך.“

2. טענתו של בא-כוח המשיבה — הטענה היחידה הצריכה לפנינו — סובבת סחור פירושן הנכון של המלים:

„של אלה מביניהם שנקבעו לכך על-ידי המועצה הארצית ושל אלה ששלושים מחברי הלשכה שמקום עבודתם הראשי הוא בתחום שיפוטם....“

והקוץ שבאליה הוא המלה „ושל“, המצויה במחציתה השניה של הפסוק הנ"ל. העותר טוען: משמעותה היא חלופית, אלטרנטיבית, כלומר, אם לא נתקיים התנאי הראשון (קביעת הוועד המחוזי על-ידי המועצה הארצית), אבל נתקיים התנאי השני, היינו החלטת שלושים מחברי הלשכה המתוארים שם, חייב לפעול באותו מקום ועד מחוזי. ואילו בא-כוח המשיב בה טוען לעומתו ואומר: לא כי, אלא משמעותה קומולטיבית היא, זאת אומרת, הוועד חייב להיות מופעל רק אם נתקיימו שני התנאים גם יחד, ומכיון שבמקרה דגן המועצה הארצית לא קבעה ועד מחוזי בתחום שיפוטו של בית-המשפט באר-שבע, הרי חסר כאן מילוי התנאי הראשון, והיא פטורה לעשות כן.

רואים אנו את דברי העותר מדברי בא-כוח המשיבה, נכון הדבר כי בלשון העברית משמש ו' החיבור פעמים בתור „וגם“ ופעמים בתור „או“, הכל לפי הענין. אבל במקרה שלפנינו מוכח מתוכו כי משמעותה של המלה „ושל“ היא אלטרנטיבית, שאילו התכוון המחוקק לומר שיש צורך בקיום שני התנאים, הרי במקום „ושל אלה ששלושים מחברי הלשכה וכו“ — היה כותב בתכלית הפשוטות: „וששלושים מחברי הלשכה וכו“.

3. אנו סבורים — וכנראה גם בא-כוח המשיבה מודה בכך — כי הגוף החייב להפעיל את הוועד המחוזי במקום שיש חובה לכך, הוא המועצה הארצית שאליה, כזכור, הופנה הצו-על-תנאי.

החלטתנו היא, איפוא, לעשות את הצו-על-תנאי החלטי נגד המועצה הארצית של לשכת עורכי-הדין. המשיבה תשלם לעותר כהוצאות כוללות סכום של 200 (מאתיים) ל"י.

ניתן היום, ד' בשבט תשכ"ו (25.1.1966).

פסקי-דין, כרך כ, חלק ראשון, תשכ"ו/תשכ"ז 1966

84